

Stefan Löfven: Jultal 2019

Talare

Stefan Löfven
Statsminister

Datum

15 december 2019

Plats

Visby

Tack! Vi är många som ser fram emot julen. Som längtar efter att hinna slappa med familjen och äta Janssons frestelse. Men julen är också ett slags årsvis påminnelse om något större. Julen är en påminnelse om vårt lands största styrkor, våra största ljus: sammanhållningen, tryggheten, den starka gemensamma välfärden. Trots att många av oss kan ta någorlunda ledigt arbetar sjuksköterskor och poliser vidare. De firar utan sin familj för att vi ska vara trygga att göra det med vår. Om det som inte får hända ändå skulle inträffa och julfirandet avbryts av blåljus eller oro för den vi älskar hjälper de oss vid hjärtattacker och efter ett inbrott. Och julen är en påminnelse om att oavsett årstid, högtid, år eller dag får vi aldrig bli likgiltiga inför hur våra grannar har det, hur våra medmänniskor mår. När kvällstidningar tipsar om hur familjen ska hålla sams under julfirandet, när någon släkting börjar prata politik, tänker andra på att de inte har en enda närstående människa att bråka eller umgås med på julafton. Eller andra dagar, för den delen. Frälsningsarmén jag träffade här på förmiddagen, lägger sin tid och energi på att bota ensamhet, samla in julklappar och sprida ljus. Men egentligen är det ett ansvar vi alla har. Och julen är en påminnelse om vårt lands mest smärtsamma svagheter, eftersom fattigdomen och utsattheten blir allra störst i kontrast till reklam och filterbilder på Facebook som trycker ut budskap om hur livet kring jul borde vara. När kollegor småpratar om hur stressigt det är att köpa julklappar, tänker andra på hur tusan det ska finnas pengar till en enda julklapp att lägga under granen åt barnen. Detta, sjukdom, ensamhet, fattigdom, kan aldrig reduceras till att bara vara människors enskilda problem. Det är vårt gemensamma ansvar. Det är politik. Idag vill jag prata om hur vi kan bygga ett starkt Sverige där vi tar just gemensamt ansvar för varandra på julaftonkvällen och måndagsmorgonen, i storstäder och inlandet, av det enkla skälet att vi människor mår bättre av det och vårt land blir starkare. ***I Socialdemokraternas partiprogram slås det fast att vi alla tillsammans kan skapa en bättre framtid. Det kan låta självklart, men är värt att påminna om i en tid när framtiden ofta framställs som ett evigt mörkt novemberdis, eller ännu värre – ödesbestämt. Sverige har gjort en otrolig

resa de senaste hundra åren. Många av oss lever liv som våra morföräldrar knappt kunde föreställa sig. Övertygade om att framtiden kan bli bättre har vi byggt Sverige. Inte var för sig, inte som enskilda individer som kämpat bara för sitt bästa, inte som kunder på en marknad, utan just tillsammans. Vi har valt att ha sjukvård och skola för alla. Vi tror på jämställdhet och föräldraledighet. Vi kanske inte är världsmästare i småprat med främlingar i busskuren, men vi har ett starkt föreningsliv och samhörighet. Den viktigaste lärdomen av Sveriges historia är att samhället går att förändra. Inget är evigt, allt går att ändra eller bygga om. Men för att det ska vara möjligt krävs att alla vet att också du är en del av samhället. Att du har en roll i bygget av Sverige. Förbittring inför landets framtid, uppgivenhet inför din egen morgondag är det värsta gift som kan spridas hos en människa och i ett samhälle. ***Socialdemokraternas partiprogram inleds med en beskrivning av vilket samhälle vi vill bygga. Ett demokratiskt samhälle grundat på alla människors lika värde och rätt, som består av fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle. Det kan låta abstrakt, men är glasklart. Vi vill helt enkelt bygga ett Sverige där varje person är fri att skapa sig ett gott liv oavsett föräldrarnas inkomst eller efternamn. Ett Sverige där människors lika värde är något konstant. Med de principerna som riktning byggde vi gemensamt vårt välfärdsland. Det fortsätter vara vårt uppdrag också idag, imorgon, och om hundra år. ***Förra hösten gick Sverige till val. Annika Norlin beskrev i sin låt "Election day" att vi fick ett resultat och nyhetsrapportering på valdagen som var lite som själva livet: Ingen vann riktigt, och alla var förvirrade. En sak var tyvärr säker. Vi fick faktiskt en högermajoritet i Sveriges riksdag. Det politiska landskapet är verkligheten. Men, efter månader av talmansrundor, förhandlingar och otaliga pressträffar lyckades vi ändå bilda en regering, genom samarbete med andra partier. Det satt långt inne. Efter att blockpolitiken blivit allt mer cementerad gick det inte på en natt att hitta lösningar, men det gick på fyra månader. Det lätt förvirrade valresultatet kommer knappast vara något unikt. Inget tyder på att vi i nästa eller nästnästa val kommer ha en enda tydlig vinnare på valnatten. Och om Socialdemokraterna idag ska lyckas med att fortsätta det samhällsbygge som ligger i vårt DNA, med ekonomisk jämlikhet, med en trygg välfärd, fortsätta med bygget av ett starkt samhälle där ingen lämnas efter, då kommer det krävas att vi samarbetar med andra partier. ***Det var just därför vi för knappt ett år sedan ingick ett januariavtal med Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Januariavtalet var ett medvetet val, ett ideologiskt val att stå upp för rättsstaten, fria oberoende medier, jämlikhet - och samtidigt kunna ta itu med samhällsproblemen. Det var ett socialdemokratiskt val, att bilda en regering som genomför så mycket

socialdemokratisk politik det bara går i ett läge med högermajoritet i riksdagen. Vi valde samarbete för att fortsätta prioritera välfärd för alla. Vi valde samarbete för att kunna fortsätta förbättra ekonomin för pensionärer. Vi valde samarbete för att Sveriges ambitiösa klimatarbete ska fortsätta. Det var ett val utifrån vad som var bäst för landet. Socialdemokrater kan sitta på interna möten och önska att det socialdemokratiska partiprogrammet istället skulle genomföras till punkt och pricka. Men valresultatet ger inte den möjligheten, verkligheten ser inte ut så. Och det klart att vi hade kunnat göra som ett missnöjt barn, sätta oss i ett hörn och säga att vi har rätt. Vägra vika oss en tum och glatt studera vårt vackra partiprogram samtidigt som moderater, kristdemokrater och sverigedemokrater monterar ner välfärden. Men det är en syn på politik som ett spel, där det gäller att aldrig smutsa ner händerna om dagarna, för att på kvällen kunna säga att man inte kompromissat en tum - men å andra sidan inte heller förbättrat för en enda människa. Det är syn jag aldrig kan dela. Nej, politik är inget spel. Politik berör människors frihet, möjligheter, liv. För mig är politik att se till så föräldrar kan köpa en julklapp till sina barn. Politik är att se till så sjuksköterskan får fler kollegor. Socialdemokrati är att se till så ingen känner sig riktigt ensam inför stora problem, eftersom du ska ha ett helt starkt samhälle vid din sida. Jag är stolt över Sveriges historia som ofta byggts genom just breda lösningar, där många gör sitt, tar ansvar och skapar stabilitet. Och jag är lika stolt över att vi nu fortsätter samhällsbygget genom samarbete, med kompromisser, för landets bästa. ***För att ett politiskt samarbete ska fungera krävs att målet är detsamma, att man sätter sig ner vid bordet med övertygelsen om att det är för Sveriges bästa. I flera olika sammanhang har Moderaternas partiledare Ulf Kristersson avgett ett löfte: att aldrig samarbeta med Sverigedemokraterna. Och Ulf Kristersson angav flera starka skäl till varför inget samarbete var aktuellt. Att Sverigedemokraterna har skumma värderingar, har en mycket mörk historia, att det finns främlingsfientliga inslag. Motsatsen till det Ulf Kristersson sa sig stå för. Det har tydligen förändrats. För nyligen svek Ulf Kristersson sitt löfte, när han och Jimmie Åkesson hade ett möte, när de officiellt kom ut med sitt samarbete. På vilket sätt en moderat partiledare verkligen tycker att det bästa för Sverige är att börja samarbeta med Åkesson, är en gåta. Och jag har fortsatt tappa hakan den senaste veckan, när moderatledaren försökt förklara sitt svikna löfte. Ulf beskriver att det var en förutsättning för samarbetet i Alliansen att inte samarbeta med Sverigedemokraterna. Ulf beskriver att det inte var något krav han drev. Ulf beskriver att det var Centerpartiets och Liberalernas krav. Det är häpnadsväckande. Löftet att aldrig samarbeta med Sverigedemokraterna framställs som en strategisk manöver för att hålla ihop Alliansen, något som

kastades bort i samma ögonblick som opinionssiffrorna krävde det. Den typen av spel, där allt är politisk strategi och ingenting är heligt, riskerar att helt urholka förtroendet för partierna, för demokratin. Men, Jimmie Åkessons möte med Ulf Kristersson ger också ett annat besked till väljarna. Vi vet om Sverigedemokraternas mörka historia, men jag tror att många som kan tänka sig rösta på partiet snarare är missnöjda. Missnöjda med socialdemokratin, med Moderaterna, med sjukvården eller med politik i allmänhet. Det är såklart en läxa till oss alla. Men det besked som nu lämnas till Sverigedemokraternas väljare handlar om vilken riktning partiet väljer i framtiden. De vill ofta få det att framstå som om de företräder vanligt folk. Men de allierar sig med Moderaterna i ett konservativt högerblock. Idag för Sverigedemokraterna en fackföreningsfientlig politik, en löntagarfientlig politik, en högerpolitik. Det går inte att vara säker på vilken partiledare som egentligen är statsministerkandidat i det högerkonservativa blocket. Men en sak är säker - deras politik står för något helt annat än det som vi förknippar med Sverige, vår trygghet, vår sammanhållning. Jag kan lova att vi socialdemokrater och hela den samlade arbetarrörelsen kommer att ta debatten, fortsätta granska, syna och ifrågasätta. Men framför allt: vi ska visa vårt alternativ, visa ett starkt samhälle där välfärden alltid går först, visa vad sammanhållning för alla kan göra för ett land, för människor. Det är mitt löfte. ***Det missnöje som finns idag, misstron ifall Sverige klarar av våra utmaningar tror jag har att göra med att samhället på vissa sätt dragit sig tillbaka. Där samhället borde ha varit som starkast, där har samhället istället varit allra svagast. Vårt projekt för nästa årtionde ska därför vara bygget av det starka samhället. Det behövs. Sedan 1980-talet har de ekonomiska klyftorna växt. Och det finns de som säger att själva inkomstklyftorna inte är ett problem, utan att det viktigaste är möjligheten till klassresor. De har missförstått helt. Sambandet mellan små inkomstklyftor och social rörlighet är starkt. Eller på ren svenska: när skillnaden mellan rik och fattig blir stor är också risken stor att rikedom och fattigdom går i arv. När klassresorna blir längre är det färre som gör dem. Om vi ska bygga ett starkt land byggt på gemenskap ska inte en mammas deltidsarbetevara avgörande för hennes dotters framtida liv. Ja, att pengar inte hänger ihop med lycka är nog sagt av någon som inte sett hela månadsekonomin rasa ihop av att ens dotter behöver nya vinterskor. Och de områden som halkat efter i Sverige, sett färgen flagna på husen och arbetslösheten växa, är samma områden som många nyanlända invandrare kommit till. För att det går att få tag på en bostad eller i alla fall ett rum hos en släkting för sig och sina barn. Därför är fokus nu snabb integration. Fokus är nu jämlikhet. Och fokus är att återupprätta ett starkt samhälle i hela

Sverige.***För några veckor sedan visade det sig vara radikalt att säga samma sak vi socialdemokrater alltid sagt:att ojämlikhet, fattigdom, klassklyftor, är den bördiga jord där kriminalitet och hopplöshet växer fram.När samhället dragit sig tillbaka har kriminella gäng tagit den plats som lärare och socialtjänst och framtidstro borde haft.Det har inget med hudfärg eller religion att göra. Det har med klass och gemenskap att göra.Oavsett politisk tillhörighet är nog alla överens om att de kriminella gäng som tror att de står över oss andra ska möta samhällets fulla kraft i form av poliser, rättsväsende, kontroll.Men det behövs mer än poliser.Vi kan ha fulla häkten och livstidsstraff för minsta snatteri.Men det spelar ingen roll så länge det står tio tonåringar redo att ta den plats i gänget som blir ledig när en äldre ligamedlem åker in i fängelset.För att bekämpa detta krävs socialtjänst och lärare och basketledare som också håller kollknackar på hos föräldrarna och säger till när någon ung börjat hänga med äldre kriminellaeller halkar efter i skolan.En stark polis och starkt föreningsliv, stark socialtjänst, stark jämlikhet, stark framtidstro.Så bekämpar vi kriminaliteten och dess grogrunder på riktigt. ***Det bästa sättet att bygga Sverige starktär genom en stabil, pålitlig välfärd.Ingen av oss kan säga: jag kommer alltid klara mig själv. Ingen av oss kan säga: jag behöver ingen annan.Ingen av oss kan säga: jag blir aldrig sjuk. Vi vet aldrig. Och i den ovetskap som livet är blir vi alla tryggare, modigare, djävarenär samhället är starkt, skolan, vården är starkoch du vet att du som gör din plikt mot samhället alltid kan kräva din rätt.Förra mandatperioden gjorde vi en historisk satsning, med 35 miljarder till välfärden.Det har varit viktigt. 100 000 fler arbetar nu inom välfärden, varav 15 000 inom vården.Och denna mandatperiod blir det minst 20 ytterligare miljarder till välfärden.Men det är uppenbart att det inte räcker. Det är roligt att bygga ut välfärden, men inte gratis. Vi socialdemokrater kommer alltid att prioritera välfärden först.Det kommer att kosta. Och det kommer vara värt varje krona.Vi kommer inte överge någon region, någon kommun, någon del av landet. Då krävs det att vi håller ihop.Det är därför regeringen i början av året ska diskutera lösningar tillsammans med de kommuner och regioner som har de tuffaste förutsättningarna. Och det är därför regeringen nu har sett till att mer pengar omfördelas till glest befolkade regioner och kommuner, genom kostnadsutjämnningen. Ja, där är Gotland en av de största vinnarna, med ungefär 70 miljoner mer nästa år. Vi kommer alltid välja att prioritera den gemensamma välfärden, eftersom ett starkt samhälle med skyddsnet, fri utbildning, sjukvårdgör att varje människa kan uppnå sin fulla potential.Och när varje människa uppnår sin fulla potentialblir hela samhället starkare.Så kan vi bygga ett land där vi håller ihop, och där varje person ska vetafrån tonåringar till

ensamstående mammor eller pensionärer att ingen behöver känna uppgivenhet eller ensamhet. Det ska finnas ett helt samhälle vid din sida som gör allt för att förbättra din framtid. ***Jag ska avrunda, jag misstänker att ni alla har pynt som ska fixas eller mat som ska handlas inför jul. Det har jag, i alla fall. Och det känns fint att få ha värmt upp inför jul med något så spännande som socialdemokraternas partiprogram. Oavsett julklappar är en sak säker. Vi kan skapa en bättre framtid. Och jag garanterar att socialdemokratien alltid minns sin uppgift: att fortsätta bygget av ett starkt och jämlikt samhälle som frigör människor. Den kampen är evinnerlig. Ja, den fortsätter genom kompromisser och samarbeten genom medlemsmöten och dörrknackningskampanjerna genom julfiranden och valsegrar. Steg för steg. På olika sätt, i olika former. Men kampen för jämlikhet pulserar alltid där. Och vi tillsammans har en gemensam uppgift. När andra säger att landet är splittrat, läget är kört, rädda sig den som räddas kan. Då påminner vi varandra om att framtiden är vår att forma, och vi kan forma den till ett Sverige där morgondagen är något att se fram emot - för alla. Tack.

Taggar

2010-tal, 2019, Jul, Man, Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/stefan-lofven-jul-2019>